

26. Classificacions: segons l'aspecte o fenètica/ segons l'ancestre o filogenètica

Salvador Carranza

Els dos principis bàsics que hi ha per a classificar espècies són el **fenètic** i el **filogenètic**. Per al mètode fenètic, no cal saber res de l'evolució de les espècies, ja que aquestes són agrupades segons la semblança dels seus atributs observables. El mètode filogenètic, en canvi, sí que necessita saber que han seguit un procés evolutiu. I és que el principi filogenètic classifica les espècies mirant com de recent és l'ancestre comú. En la majoria de casos reals, els dos principis (fenètic i filogenètic) donen resultats similars, però en d'altres, com ara quan hi ha convergència evolutiva o quan hi ha algun grup d'evolució ràpida, els resultats són diferents. Sobre quin dels dos principis és millor, cal dir que el filogenètic té l'avantatge de l'objectivitat. És a dir, que la jerarquia filogenètica en què es basa aquest principi (evolució) existeix independentment dels mètodes que utilitzem per a descobrir-la. En canvi, el principi fenètic no és objectiu, ja que en realitat no hi ha una jerarquia fenètica natural anàloga a la jerarquia filogenètica. És a dir, que pot produir classificacions però sense una justificació científica profunda. És per això que, amb el temps, el principi filogenètic de classificació s'ha acabat imposant.

Encara que els principis fenètic i filogenètic són els dos tipus fonamentals de classificació biològica, hi ha tres escoles de pensament sobre com s'ha de fer la classificació. L'escola filogenètica té com a pare l'entomòleg alemany Hilli Hennig (1966) i ens referim a ella com a escola de sistemàtica filogenètica o **cladista**. L'escola més influent de la classificació fenètica és (o, més ben dit, va ser) la de la taxonomia numèrica, defensada per Sneath i Sokal (1973). Finalment, hi ha una tercera escola que utilitza una barreja dels principis fenètic i filogenètic i que és normalment anomenada taxonomia evolutiva. Entre els principals defensors d'aquesta escola de classificació hi ha Ernst Mayr (1981). Les escoles de classificació fenètica, evolutiva i filogenètica o cladista es distingeixen bàsicament pel tipus de caràcters que utilitzen per a definir els grups i pel tipus de grups que reconeixen.

Bibliografia

- HENNIG, H. (1966). *Phylogenetic Systematics*. Urbana (Illinois): University of Illinois Press.
- MAYR, E. (1981). "Biological classification: Towards a synthesis of opposing methodologies". *Science*, 214: 510-516.
- SNEATH, P.A.; SOKAL, R.R. (1973). *Numerical taxonomy*. Nova York: W.H. Freeman (2a ed.).